No. 105

LEEUWARDER COURANT.

WOENSDAG den 3 AUGUSTUS.

PORTO-FERRAJO, *den 20 Junij.*

De gewezen Fransche Keizer doet bij aanhoudendheid zeer veel opgeruimdheid blijken. Hij bewoont thans het huis hetwelk voormaals op het eiland Elba, door den ingenieur-generaal *Campredon* bewoond wierdt; doch doet voor de stad een groot gebouw aanleggen, waartoe verscheidene huizen, inzonderheid van het zoogenaamde pavillon des officiers, afgebroken moeten worden: er werken vele lieden aan hetzelve. *Napoleon* stelt alles te werk wat mogelijk is om zich bemind te maken en geeft zeer veel geld uit. Hetgeen men uitgestrooid heeft omtrent den haat der inwoonderen tegen hem, is ongegrond. Er komen dagelijks vele Engelschen, inzonderheid van de Britsche vloot in de Middellandsche-zee, naar Porto-Ferrajo om hunne opwagting bij den voormaligen Keizer te maken.

WEENEN, *den 16 Julij.*

De manschappen der Hongaarsche adelijke lijfgarde, zoo als ook die der Duitsche garde te paard en te voet, welke voor zoo lang het verblijf der vreemde mogendheden zoude duren, herwaarts ontboden waren, zijn weder van hier vertrokken. Tot het aanstaande congres ziet men tot heden nog geene toebereidselen maken. De prins *von Metternich*, minister van buitenlandsche zaken, welke den 6den dezer alhier verwacht wierdt, is tot nog toe niet aangekomen. Men wil alhier verzekeren, dat het uitstellen van de komst van Z. M. den Keizer van Rusland in deze hoofdstad, de oorzaak daar van zij. Niettegenstaande hier uit, door sommigen, ongunstige beriigten verspreid worden, zoo zelf, dat die op onzen geldskoers eenen nadeligen invloed bekomen, zoo vinden wij, voor als nog, genen wezenlijken grond, die ons eene verwijdering tusschen de overige verbondene mogendheden en ons hof, kan doen vermoeden. Sommigen merken op, dat de Keizer van Rusland zich even min naar Berlijn als naar Weenen begeven heeft, en dat dus het hof van Berlijn even sterke reden van bekommering zoude hebben als die, welke men alhier verspreid. Ook menen sommigen te willen weten, dat beide hunne Majesteiten, de Keizer van Rusland en de Koning van Pruissen, eerder dan men wel dagt, in deze hoofdstad zullen aankomen. Dus denkt het bedaard gedeelte van het publiek, hetwelk gaarne alles wat men deswegens opgeeft, wikt en weegt, en beschouwd dus de geheele zaak, welke door deze geruchten verspreid wordt, niet anders, dan op losse schroeven gegrond of door kwalijkgezinden verzonnen. Hun vertrouwen op de eendragt tusschen de geallieerde mogendheden is onwankelbaar. Duitschland, zeggen zij, zal zich zoo gemakkelijk niet weder van zijne vrijheid laten berooven, die het ten kosten van zoo veel bloed en van zulke onnoemelijke schatten gekogt heeft, en de heilige band, die na den grooten volksslag, in denwelken deze vrijheid herwonnen wierdt, de drie Monarchen vereenigde, kan door geene heiligschendende hand verbroken worden. Wat de verspreide geruchten betreft, zeggen zij alleenlijk, dat dit het lot van alle staatsonderhandelingen is, en dat die genen welke er het minste van weten, het meeste er van zeggen.

PARYS, *den 23 Julij.*

De zitting op gisteren door de kamer der afgevaardigden gehouden, is allerbelangrijkst geweest, wegens het aldaar gedaan rapport van den minister van finantien, den baron *Louis*, betrekkelijk den staat van de finantien des Rijks. Eene ontzaggelijke menigte bezette de toegangen der zaal nog lang nadat de tribunes reeds met toehoorders waren opgepropt. De schildwachten werden overmand, en, in weerwil der reglementen, waren de ier eerste hoogste banken, voor de gedeputeerden bestemd, in een oogenblik met dames, vreemdelingen en aanzienlijken lieden bezet. De gewapende magt, poogde, een weinig te laat, op deze inbreuk order te stellen, maar het kwaad was te groot, om gemakkelijk hersteld te worden. Men heeft de menigte dus laten geworden, zonder consequentie echter voor het vervolg.

Na de lezing van eenige petitien, betrekkelijk de vereenigde regten en eenen verkoop van gemeente-goederen, werden de abt *de Montesquieu*, de baron *Louis*, minister van finantien, en de heer *Ferrand*, minister van staat, binnen geleid, waarop de baron *Louis*, de tribune beklom en in naam des Konings, het volgend verslag voorlas, met bijvoeging van een hier onder gemeld ontwerp van wet voor de finantien, luidende het rapport als volgt:

MYNHEEREN!

Op bevel des Konings komen wij U, in zijnen naam, den staat der finantien van zijn koningrijk openleggen, U voordragen om, bij eene wet, den dienst der inkomsten en uitgaven over 1814 te regelen, in dien van 1815 te voorzien, en voor de betaling der schulden, van vroegeren datum dan den eersten april 1814, zekere middelen en bepaalde tijden aan te wijzen.

De berekening der gewone behoeften en middelen, zoude, na eenen eenparigen dienst van verscheiden jaren van vrede, gemakkelijk op te maken zijn. De ondervinding van het verledene is, in soortgelijke gevallen, een niet zeer bedriegelijke gids voor de berekening van het toekomende. Deze gids ontbreekt ons, en wij hebben, in onzen tegenwoordigen toestand, bewijsstukken moeten opzoeken, welke ons genoegzame inlichting gaven, om, zoo min onvolmaakt mogelijk, de waarschijnlijkheid van onzen toekomenden toestand te bepalen.

Onze aandacht moet zich, allereerst, op den dienst van 1814 vestigen. Gij hebt gezien, onder welke vreselijke voorteekenen het zich geopend heeft. Dit ongehoord tijdperk levert het contrast op van de buitensporigste uitgaven met eenen stilstand in de inkomsten. Gedurende het eerste vierendeels jaars, hebben de inkomsten niet het vierde gedeelte der uitgaven kunnen bestrijden, en de achterstand tot op den eersten april heeft: voor die enkele drie maanden, meer dan 230 millioenen bedragen. De door Z. M. bevolen spaarzaamheid heeft, reeds in het tweede vierendeel jaars, de uitgaven bijna de helft doen verminderen.

De inkomsten hebben integendeel eene toenemende verhooging bekomen, die dezelve, gedurende dat vierendeel jaars, tot het dubbel van het eerste gebragt, en hare onevenredigheid met de uitgaaf ten minste een derde verminderd hebben.

De merkbare toeneming der inkomsten en de vermindering der uitgaven, zullen gedurende de twee laatste vierendeelen jaars blijven voortduren.

De vermoedelijke inkomsten van het derde vierendeel jaars, zullen de uitgaven nog niet kunnen bestrijden; doch wij meenen ons niet te bedriegen, door aan te kondigen, dat het niet meer dan een achtste verschillen zal.

In het laatste vierendeel jaars, waarin alle de bezuinigingen zullen kunnen bewerkstelligd worden, en waar in de inkomsten eenen nog geregelder loop zullen hernomen hebben, en zelfs volledig genoeg, om tot grondslag voor het budget van 1815 te dienen; hopen wij het evenwigt te boven te komen en een overschot van bijna een vijfde te verkrijgen, het geen den dienst der vorige vierendeelen jaars zal te stade komen.

Het resultaat ons bij het derde vierendeel jaars aangeboden, is een verschiet van vordering, welke men te verwachten heeft, naar mate wij ons verwijderen zullen van de ongelukkige omstandigheden, waaraan wij zijn blootgesteld geweest.

U met de budgets van den staat onledig houdende, mijnheeren, zal uwe eerste werkzaamheid bestaan in het onderzoeken van de natuur en uitgestrektheid van deszelfs behoeften, en er het beloop van te bepalen.

Uwe aandacht zal zich vervolgens bepalen op de bepaling en regeling der middelen, welke zullen dienen in het werk gesteld te worden om aan dezelve te voldoen.

Ten einde overeenkomstig de orde uwer deliberatien te werk te gaan, zullen wij u al aanstonds de naauwkeurigst mogelijke begrooting onzer behoeften voordragen, dat is der sommen, welke het noodig is te affecteren tot elk der ministeriële departementen, onder welke deze behoeften zich verdeelen.

Wijders zullen wij de eer hebben, u het overzigt aan te bieden, van de voorgestelde wegen en middelen om dezelve te balanseren.

De behoeften van het loopende jaar hebben noodzakelijk den invloed gevoeld van het overdreven stelsel der uitgaven, hetwelk, bij het begin des jaars, bestond en niet dan bij trappen heeft kunnen afnemen.

De gewone en buitengewone diensten waren tot die hoogte gestegen, dat er voor den loop van het dienstjaar, waarin wij ons bevinden, vereischt werd . . . . 1,245,800,000 fr.

De vermindering van grondgebied, de bezuinigingen, de inwendige reformes hebben achtervolgens de begrooting der noodzakelijke uitgaven doen verminderen op . . . . . . 827,415,000 fr.

Eerste vermindering bekoming door den overgang van het oude bestuur tot het tegenwoordige . . . . 418,385,000 fr.

De som van 827,415,000 fr., is derhalve die, waarop wij u voorstellen, het budget van uitgaven voor 1814 te bepalen.

Dit algemeen budget bestaat uit afzonderlijke budgets door de ministers opgemaakt, welke zich verpligt geacht hebben daar onder te brengen 331,275,000 fr., beloop der gedane uitgaven in de drie maanden voor dat zij in functie zijn getreden.

Het is deze laatste som, welke, gevoegd bij de vermoedelijke uitgaven der negen laatste maanden, het budget der uitgaven van 1814 doet stijgen boven de waarschijnlijke middelen tot bestrijding, welke dit jaar zal kunnen opleveren.

Hieruit zal een deficit ontstaan, waaromtrent wij U vervolgens zullen voorstellen eene beslissing te nemen.

Elk minister is verantwoordelijk voor het regelmatig gebruik der ter zijner beschikking gestelde fondsen. Deze fondsen staan in de strengst mogelijke verstandhouding tot de rijpelijk overwogene behoeften van zijnen dienst, en wij meenen dat de regeling, welke U daaromtrent is voorgedragen, uw geheel vertrouwen verdient.

Zoo gij ophelderingen behoeft, zal elk minister zich beijveren, U dezelve te geven, en U voor oogen te stellen alle de daadzaken, welke uw gevoelen zullen kunnen bepalen ten aanzien van de gematigdheid der resultaten, welke wij de eer hebben U voor te dragen.

Wij meenen thans aan het tableau der behoeften, hetwelk wij hebben opgehangen, te moeten tegenstellen, dat der wegen en middelen om dezelve te bestrijden. Dit laatste tableau is hier mede bijgevoegd, verdeeld naar den aard der producten.

Het jaar is te verre verloopen om het stelsel van be-

(Het vervolg op de kant dezer bladzijde.)

lasting te veranderen. De overblijfselen van hetzelve zijn de eenige hulpmiddelen, welke ons eene verwoesting nalaat, die alles aangetast en mishandeld heeft, familien, eigendommen, nijverheid, handel, landbouw.

De directe belasting, ondanks de schaden, welke de belasting-subjecte middelen geleden hebben, is die tak van inkomsten, welke ons nog de meeste hoop geeft. Wij begrooten het beloop derzelve over het jaar 1814, zoo voor de hoofdsom als in additionele centimes, op . . . . 291,266,000 fr.

Deze belasting berustende op- en ingevorderd krachtens acten welke geene bekrachtiging door de wetgeving gehad hebben, heeft noodig door U gewettigd te worden. Deze wettiging zal ontspruiten uit de aanneming van het ontwerp van wet, hetwelk wij U aanbieden, bijaldien gij hetzelve goedkeurt.

De regten van registratie en de opbrengsten der domeinen en bosschen, leveren een vermoedelijk bedrag op van 114,715,000 fr.

Indien de indirecte belastingen geen nieuw nadeel lijden door het weigeren van zich te onderwerpen aan eene perceptie, welker verandering eerst in 1815 kan plaats hebben, zal deze tak, in dit jaar, kunnen opbrengen, ongeveer . . . . 86,500,000 fr.

De loterijen, posterijen, de zoutpannen van het Oosten, het octrooi van de scheepvaart en verscheidene toevallige inkomsten (daar onder begrepen een fonds van 4,000,000 fr. door de stad Parys op te brengen), geven hoop op eene ontvangst van . . . . 27,519,000 fr.

Totaal . . . . 520,000,000 fr.

Gij hebt gezien dat het budget van uitgaven bedroeg . . . . 827,415,000 fr.

Dat der inkomsten schijnt niet hooger te zullen gaan dan . . . . 520,000 000 fr.

Deficit . . . . . 307, 15,000 fr.

Dit deficit als behoorende tot het stelsel der uitgaven, bestaande voor den eersten april 1814, treedt in de klasse der achterstallige schulden, voor welke wij U middelen ter betaling zullen voor stellen.

Wij hebben op het budget der inkomsten niet gebragt de buitengewone centimes op de directe belastingen, vermits deze geabsorbeerd zijnde door de requisitien, of tot niet gebragt door de non-valeurs zij geene wezenlijke hulpmiddelen voor den gewonen dienst opleveren.

De opbrengst der directe belastingen, gebragt op 291,266,000 fr. is, wij gevoelen het, een nog drukkende last voor de contribuabelen, door zoo vele verliezen reeds gefolterd. Doch de matiging waarvoor dezelve vatbaar zijn, kan niet dan met der tijd in werking komen. Het is niet mogelijk, onmiddelijk na den oorlog, in alle de weldaden van den vrede te deelen. De oorlog vordert in de eerste jaren na het eindigen van denzelven eene verlenging van opofferingen, tot herstel der onhellen welke hij veroorzaakt heeft.

Wij gaan over tot het budget van 1815, welke het noodig is vier of vijf maanden vooruit te dekreteren, ten einde den tijd te laten tot het zamenstellen der rollen van de directe belastingen, tot het voorbereiden der uitvoering van de bepalingen, welke gij zult vaststellen op het bestuur der indirecte belastingen, en om in staat te zijn de invorderingen met het dienstjaar te beginnen.

Het jaar 1815 zal onder veel gunstiger voorteekenen aanvang nemen dan die van 1814.

Vrede en orde zullen beter hunnen invloed doen gevoelen, de evenredigheid tusschen ontvangsten en

(Het vervolg op bladzijde 2.)

uitgaven geregelder zijn, de werking van het gouvernement gemakkelijker, zijne voorziening zekerder, zijne bescherming krachtdadiger; de publieke geest vaster en sterker zijn. Doch ook dan zal men noch de herinnering van de rampen des oorlogs, noch het bezef der verpligting tot het doen van pogingen, om er de sporen van uit te wisschen, kunnen verloren hebben.

De gewone uitgaven voor het jaar 1815, hebben met meerdere juistheid kunnen begroot worden. De dienst ontlast van de overgeblevene bezwaren, die op dien van 1814 drukken, behoort als dan met meer œconomie en gemak deszelfs loop te volgen.

De ministers, met naauwgezetheid de fondsen berekenende, welke zij onvermijdelijk zullen behoeven, hebben acht geslagen op de veiscneoningen, welke men aan ongelukkige contribuabelen verschuldigd is, en hebben er zich tevens op toegelegd, om zich in de naauwste grenzen der noodzakelijkheid te beperken.

Gij zult hiervan overtuigd worden, mijneheeren! door het oog te slaan op den hier bygevoegden staat van het budget der uitgaven van 1815: het beloopt | 547,700,000 fr.

Wij stellen voor, om voor het vorderbaar achterstallige er bij te voegen eene som van . . . . . | 70,300,000 fr.

Het totaal van het budget het welk wij U voorstellen voor de uitgaven van het gouvernement in 1815 te bepalen is 618,000,000 fr.

De afzonderlijke bestanddeelen, wier vereeniging het bedrag uitmaakt van elk der ministeriële credieten, in deze budgets vermeld, zullen, wanneer gij zulks verlangt, aan ons onderzoek onderworpen worden. Alle zijn zij in 's Konings raad zorgvuldiglijk onderzocht en overwogen, en Z. M. heeft niet eer veroorloofd, die aan U voor te leggen, dan na dat dezelve de zekerheid bekomen had, dat de gematigdheid niet verder te drijven was, zonder den dienst des gouvernements te benadeelen. Daar en boven, zoo als wij reeds aangemerkt hebben, is de verantwoordelijkheid der ministers, wegens de regelmatigheid in het gebruik der fondsen, voor welke zij ordonnantien slaan, U een waarborg, geschikt, om U gerust te stellen. Gij zult willen en de Koning wil met U, dat de opbrengsten uwer medeburgers en zijner onderdanen, onder dien waarborg, die geen ijdele klank zijn zal, eene bestemming bekomen, overeenkomstig het stem besluit, krachtens het welk zij opgelegd zijn, en dat die bestemming, waarvan de openlegging jaarlijks aan uw onderzoek zal onderworpen worden, de klaarblijkelijkheid en het bewijs harer algemeene nuttigheid met zich dragen. Die opbrengsten hebben ten doel, de ingeschrevene renten en pensioenen met stiptheid te betalen, de krijgslieden, die den roem onzer wapenen zoo waardiglijk gehandhaafd, de ambtenaars, die met ijver en eerlijkheid gediend hebben, niet onbeloond te laten, den troon te omringen met eenen luister zonder pracht, alomme de handhaving des regts te verzekeren, in alle de deelen des koningrijks eene politie te doen uitoefenen, die ieders veiligheid en de uitvoering der wetten bescherme, werken van algemeen nut weder aan den gang te brengen, in de behoeften der eeredienst en der openbare opvoeding te voorzien, de arm-gestichten te hulp te komen, bijstand te bieden aan de te gronde gebragte gemeenten, een leger op de been te houden, Frankrijk en zijnen roem waardig, aan de marine eene vastheid weder te geven, gepast voor onzen staat op het vaste land en onze betrekkingen van koophandel, zonder karigheid en zonder verspilling voor alle de behoeften van het algemeen bestuur te zorgen, bemoedigingen te verschaffen aan wetenschappen, kunsten en nijverheid, in een woord de uitvoering te bevorderen van alle de besluiten, die den aangroei of de bevestiging der welvaart van den staat bedoelen zullen.

Het budget van uitgaaf voor 1815 op 618,000,000 geregeld zijnde, zie hier de middelen, die wij U voorslaan mijne heeren, om het budget van ontvangst daar uit zamen te stellen.

Directe belastingen, daar onder begrepen de gewone additionele centimes, en die welke voorheen onder de klasse der speciale fondsen gerangschikt werden. | 340,000,000 fr.

Deze vaststelling, vergeleken met die, welke over 1814, op dezelfde artikelen van opbrengst vastgesteld was, levert eene vermindering van meer dan 80,000 000 registratie, domeinen en bosschen . . . . . . | 120,000,000 fr.

Wij slaan voor ons nog over 1815, de tarieven der registratie te laten voortduren. Zij hebben noodig, nagezien te worden, vele zijn te hoog, en worden dienvolgens ontdoken. Wij hopen eene vermeerdering van inkomst te erlangen, door eene vermindering van regten. Doch de arbeid, door die hervorming vereischt, dwingt ons de verbeteringen, wier mogelijkheid wij meenen te zien, tot het volgend jaar uit te stellen, en wij kunnen ons niet vleijen in 1815, eenen opbrengst te erlangen, hooger dan onze begrooting.

Posterijen, loterij, zoutpannen van het Oosten, regten op de scheepvaart en toevallige ontvangsten . . . | 28,000,000 fr.

Het is ons nog onbekend of de vrede invloed hebben zal op de opbrengst der posterijen en loterij; doch alvorens de correspondentie zich op alle punten volkomen ontwikkeld zal hebben, en voor dat een nieuwer bestaan bij het volk weder meer werking gegeven zal hebben aan het spel der loterij, is van deze beide besturen niet wel eene vermeerderde inkomst van eenig aanbelang te verwachten.

De hierboven aangegeven opbrengsten leveren slechts eene som van . | 488,000,000 fr.

In de indirecte belastingen alleen kunnen wij de aanvulling zoeken der ons noodige middelen; te dien einde zouden zij ons moeten opleveren . . | 130,000,000 fr.

Som, waarop wij voorslaan het budget voor 1815 te regelen . . . | 618,000,000 fr.

Ten aanzien der douanen is nog niets met zekerheid te zeggen, na een twee-en-twintig jarigen oorlog en een overdreven stelzel, waarvan niets blijven kan.

Zij zijn minder een middel ter stijving der kas, dan wel een middel ter begunstiging onzer nijverheid.

De douanen hebben daarenboven dat bijzonders, dat derzelver opbrengst afneemt in omstandigheden, waarin men de vermeerdering daarvan het meest behoeven zou; de geringste oorlog doet dezelve onvruchtbaar worden.

Op eene zoodanige inkomst is dus weinig te rekenen. In dien staat, mijneheeren zult gij zien of het niet noodig wordt in de regten op de dranken een hulpmiddel te zoeken, dat wij elders niet vinden kunnen, en dat nogtans onvermijdelijk noodig is.

In zijne afzondering zuchtte de Koning sedert lang over de kwellingen, waaraan het volk is blootgesteld door de gebreken in de invordering der vereenigde regten. Zijn eerste zorg is geweest, door den mond der Prinsen uit zijn geslacht die hem vooraf gegaan zijn, derzelver vernietiging aan te kondigen.

Doch de toestand, waarin Z. M. Frankrijk heeft wedergevonden, de schrikwekkende achterstand, die nog aan te zuiveren is, zoo vele dappere mannen wier toekomstig lot verzekerd moest worden, hebben gebiedend van hem gevorderd, om voor den staat hulpbronnen te bewaren, geëvenredigd aan de behoefte om zoo groote rampen te herstellen en aan zoo heilige verpligtingen te voldoen.

Z. M. heeft echter niet gewild, dat deze dringende omstandigheden zijne onderdanen zouden berooven van de ondersteuningen, die zij van zijne liefde verwachten. Hoogstdezelve heeft ons gelast om middelen op te sporen ter vervanging of ten minste ter verligting van eene opbrengst, wier zwaarte en formen klagten hadden doen ontstaan.

Wij hebben ons bezig gehouden met aan 's Konings weldadige oogmerken te gehoorzamen, en de belangen van 's Rijks geldmiddelen over een te brengen met het geen men aan de vrijheid van koophandel en eigendommen verschuldigd is. Maar alvorens onze denkbeelden over te storten in den vorm eener concept-wet, die aan de proeve eener openbare discussie kunnen onderworpen worden, wenschten wij liefst, dat zij alvorens het voorwerp wierden van ambts mededeelingen met U, ten einde daaruit inlichtingen te putten, die ons het vertrouwen mogten geven, om met meer rijpheid eenen uitslag aan U over te brengen, die uwe toestemming waardig mogt zijn.

Na uwe aandacht gevestigd te hebben op het reglement voor den dienst van 1814 en dien van 1815, blijft ons nog over U van den achterstand te spreken.

Hoe rijk Frankrijk ook zij, en hoe groot ook de buitenlandsche hulpmiddelen geweest zijn, die met deszelfs eigene vereenigd waren, heeft het niettegenstaande die kolossale vereeniging van middelen, de overmatige massa zijner uitgaven niet kunnen dragen; dus zijn de budgets der jaren, vroeger dan den eersten april 1814, gedurig beneden de gedane uitgaven geweest, en hier uit is van jaar tot jaar een te kort ontstaan, eene opeenstapeling thans eene massa van 1,308,000,000 fr. opleverd.

Onze taak is het nu over te gaan ter afdoening dezer ontzaggelijke schuld, de droevige en laatste vrucht der buitensporigheden onzer omwenteling.

Ten einde echter die schuld te brengen tot de som, die daar van thans is in te vorderen, moet daar van afgetrokken worden het geen volgt:

1°. 244,000,000 fr. schuldvordering van de buitengewone domeinen, vernietigd door vermenging.

2°. 305,000,000 fr. bedragen der waarborgs-gelden en andere ter bewaring gegeven sommen, wier hoofdsom niet invorderbaar is, en die slechts een jaarlijkschen last van interessen te weeg brengen.

549,000,000 fr. Totaal.

Dus blijft dan de wezenlijke vorderbare achterstand, in welks betaling het dringend noodig is te voorzien, 759 millioenen. Deze last is het, van welke men zich met eer, dat is, met billijkheid, moet ontdoen.

Weigert het tegenwoordig tijdstip ons middelen tot ontlasting, als dan wordt het noodig haar te verschuiven tot een oogenblik van minder belemmering dan het tegenwoordige, en dat echter, voor het belang der schuldeischers, en het crediet van den staat, niet al te verre verwijderd zij.

Naijverig om aan de schuldeischers van den staat al het regt te doen, dat zij van de fransche eerlijkheid verwachten moeten, hebben wij eene wijs van ontlasting gezocht, die hun gemakkelijk zij en met hunne belangen overeenkomt.

Wij hebben geoordeeld hun dienst te doen, met ten spoedigste in hunne handen te stellen eene geldswaarde, die met der daad het vol bedragen hunner vorderingen vertegenwoordigde, en op eene gemakkelijke en voordeelige wijze geplaatst konde worden.

Maar om aan dit geldwaardig papier een crediet te geven, strokende met de trouw onzer bedoelingen, moest daarvoor een tastbaar en toereikend onderpand gecreëerd worden.

Drie middelen zijn ons voorgekomen te verdienen, dat wij U voorsloegen, dezelve ter vorming van dit onderpand aan te wijzen, namelijk:

1. De besparing die over het budget van 1815 verkregen zal worden, en welke de bezuiniging der uitgaven zeker maakt.

2. De vervreemding van drie-maal-honderd-duizend hectares bosschen van den staat, en van het nog onverkochte overschot der gemeente-goederen.

3. Inscriptien van 5 pCt. geconsolideerden voor die schuldeischers, welke dat soort van eigendommen verkiezen zullen boven de uitgegevene effecten.

Wij gelooven dat het van belang is, de creëring dier effekten niet uit te stellen; wij zullen U derzelver aard en gedaante openleggen, ten einde de betalingen, waartoe zij gebezigd zullen worden, onverwijld de vereffening van den achterstand kunnen volgen.

Die effekten zullen bestaan in obligatien op de koninklijke schatkist, op order, betaalbaar stellig na drie

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

jaren van den dag der ordonnantien, en een interest gevende van 8 pCt, te beginnen van die dagteekening.

Hoe hoog deze interest ook zij, hadden wij het regt niet dien lager te bepalen, vermits volgens den beursprijs der renten de schuldeischer het zelfde voordeel van de hoofdsom zijner schuldvordering zou kunnen trekken; en, wanneer wij hem naar zijn geld doen wachten, is het niet meer dan regtmatig dat wij hem vergoeding verschaffen door eene premie gelijk aan die, welke het hem opgebragt zoude hebben.

De eigenaars der obligatien zullen de magt hebben, om dezelve in vijf perCts. inschrijvingen op het grootboek te veranderen, met genot van het half jaar, waarin de ordonnantie afgegeven zal zijn, en bijaldien die conversie gebeurt na betaling van den eersten of tweeden termijn van interessen, zal het interest genot der inscriptie van dat laatste tijdstip beginnen te loopen.

Indien wij voorslaan om drie jaren lang na de dagteekening der ordonnantien, de realisatie der in betaling gegeven effekten uit te stellen, is zulks een verwijl, hetwelk wij voorzigtigheidshalve ons voorbehouden hebben, om te zekerder te zijn van de vervulling onzer verbindtenissen. Doch wij hopen dat wij dit verwijl niet zullen behoeven, en dat, met de van U gevraagde middelen, wij ons in staat zullen stellen om, nog voor den vervaltijd, de houders van zoodanige obligatien, als wij nog niet mogten ingekocht hebben, ter aflossing op te roepen.

Het is door deze voorbetalingen, dat wij den betaaltijd verkorten zullen van den hoogen interest, dien de vrees, om de regten der schuldeischers te schenden, ons aan de hun te gevene effekten, heeft doen hechten.

De finantie-wet, waarvan wij U het ontwerp aanbieden, geeft de bevoegdheid tot die wijze van ontlasting, en houdt bepalingen in om de getrouwe uitvoering daarvan te verzekeren, waarvan de ministers U verslag zullen doen.

Hoe snel men ook met de vereffening voortga, geloven wij niet, dat zij in de overige maanden dezes jaars, en in den loop van 1815, alle de schuldvorderingen zal kunnen afdoen, die daartoe ingeleverd zullen worden.

Dit verwijl, dat in den aard der zaak ligt, zal ons gelegenheid geven, om onze middelen van aflossing gereed te maken, en in tijds bijeen te brengen.

Wij zouden ons gehaast hebben tot eene veel gewigtiger amortisatie, de noodige maatregelen te nemen, ware het niet dat de middelen, die wij daar toe konden bestemmen, gevorderd werden door het dringende van den invorderbaren achterstand.

De geconstitueerde schuld, wier effekten zoo sterk gedaald zijn, verlangt om zich weder te verheffen, al het vermogen van die springveer, die in Frankrijk nog slechts beproefd is, en wier naam beter bekend is, dan de volheid harer voordeelen.

De ondervinding omtrent de uitwerkselen eener wel ingerigte en standvastig voortgezette amortisatie, kan heden ten dage meer gevorderd zijn dan te voren, door de vergelijking, die men heeft kunnen maken, tusschen de kracht van Engelands crediet en de zwakheid van het onze.

Engelands crediet is onkwetsbaar gebleven te midden aller schokken, en in weerwil der vermeerdering van deszelfs schuld.

Frankrijks crediet heeft in dezelfde omstandigheden gekwijnd, in weerwil der vermindering van de zijne.

Het is de getrouwheid aan de verbindtenissen, die bij onze naburen een verschijnsel heeft te weeg gebragt, zoo verschillende van dat hetwelk wij aanbieden.

Dit grondbeginsel, heeft in Engeland het denkbeeld doen ontstaan, om nevens eene zware schuld een tegenwigt te plaatsen, dat haar verligt en altoos het evenwigt poogt te herstellen.

Het doet ons leed in het bestuur onzer finantien,

(*Het vervolg op bladzijde 3*)

voor als nog niet een dergelijke kiem van voorspoed te kunnen plaatsen, en U voor te slaan een vrij gedeelte onzer gewone staats-inkomsten te verbinden, ten afkoop der effekten van de geconstitueerde schuld.

Die effekten, thans gedrukt onder eenen tegenzin, die derzelver innerlijke goedheid doet lasteren, zouden spoedig in het vertrouwen hersteld zijn, in dien duurzame afkoopen den omloop zeldzamer maakten, en den wezenlijken prijs nader bij de nominale waarde deden rijzen; die herleving van het publiek crediet zou voordeliger zijn voor de contribuabelen van den staat, dan voor deszelfs schuldeischers.

Maar een goed fonds van amortisatie kan alleen gevestigd worden op een inkomen, grooter dan hetgeen door de gewone behoeften des gouvernements wordt weggenomen, en zal dit verschil vertrouwen verdienen, zoo dient het te blijken door eene rekening.

Wij hebben, bij den optel onzer middelen ter afdoening van den achterstand, het batig overschot in rekening gebragt, dat het jaar 1815 op zou opleveren; en wanneer wij U het budget voor 1816 zullen voordragen, hopen wij, dat het ons mogelijk zijn zal een ander gunstig overschot vooruit te zien, dat ons zal toelaten de amortisatie der geconstitueerde schuld op eenen hechten grondslag te vestigen.

Eindelijk, zullen alle onze pogingen daar henen gerigt zijn, om U in staat te stellen, om bij uitsluiting op eenen vasten en bepaalden tak der staats-inkomsten, de betaling der renten en derzelver trapsgewijze en aanhoudende amortisatie aan te wijzen.

Dit is het eenig speciaal fonds, dat wij vurig wenschen te mogen vestigen op de puinhoopen van het stelsel der speciale fondsen, dat slechts eene plaatselijke en beuzelachtige nuttigheid had, vergeleken met de groote en algemeene voordeelen, die dit eenige moet te weeg brengen.

Wij hebben geoordeeld dit verslag omtrent onze geldmiddelen niet te mogen eindigen, zonder aan uwe overpeinzingen het denkbeeld te leveren van een ontwerp, waarmede de voorspoed dier middelen in zulk een naauw verband staat.

Wij hebben thans, mijneheeren, onder uw oog gebragt onzen finantiëelen toestand, zoo als wij dien inzien. Dezelve is nog omstandiger ontwikkeld in het rapport van den minister der finantien aan den Koning. Dat rapport zal U rondgedeeld worden, tevens met het verslag, dat het vorig gouvernement voor het laatste wetgevend-ligchaam had doen gereed maken.

Door den aard uwer zending, mijne heeren, zijt gij in het vertrouwen der zaken van het koningrijk, en de Koning, die, om ze wel te besturen, gevoeld heeft, welk een vermogenden nadruk de medewerking van uwen wil aan den zijnen geven zou, hoopt eene nieuwe reden van te vredenheid, wegens die vereeniging te zullen vinden, in een uitslag uwer raadplegingen, omtrent de wetsbepalingen, die Z. M. U door onzen mond voorslaat.

ONTWERP VAN WET VOOR DE FINANTIEN.

Titel I. *Bepaling der budgets voor de jaren 1814 en 1815.*

Art. 1. De uitgaven van het jaar 1814 worden op de som van *acht honderd zeven-en-twintig millioenen, vier honderd vijftien duizend franken* begroot.

2. De ontvangst is geregeld op de som van *vijf honderd twintig millioenen franken*. Het overschot van uitgaaf zal door buitengewone middelen bestreden worden.

3. De uitgaven van 1815 zijn bepaald op de som van *vijf honderd zeven-en-veertig millioenen, zeven maal honderd duizend franken.*

4. De ontvangst van het jaar 1815 is geregeld op de som van *zes honderd achttien millioenen*. Het geen de ze som grooter is dan de inkomsten, zal een gedeelte uitmaken der buitengewone middelen, bestemd om de achterstallige uitgaven van voorgaande jaren aan te zuiveren.

Titel II. *Direkte belastingen.*

§ 1. *Direkte belastingen, zoo gewoon als buitengewoon over 1813 en 1814.*

5. De gewone direkte belastingen over 1813 en 1814 worden gehandhaafd.

6. Desgelijks blijven in kracht de buitengewone contributien dier beide jaren, bijzonderlijk geaffecteerd ter betaling der rekwisitien en leverantien, voor de armeën gedaan.

7. Nogtans zullen in die departementen, welke het onmiddelijk tooneel des oorlogs of door de legers der bondgenooten bezet geweest zijn, de wettiglijk beweezene verliezen in aanmerking genomen, en wegens dezelve alle noodig gekeurde ontheffingen verleend worden.

§ 2. *Direkte belastingen over 1815.*

8. De grondbelasting, het personeel en mobilair en de belasting op deuren en vensters zullen, in 1815, zoo wat de hoofdsom als wat de additionele centimes betreft, worden ingevorderd overeenkomstig de bij de tegenwoordige wet gevoegde tabellen.

9. De omslag en onderverdeeling der grondbelasting en van het personeel en mobilair, zullen door de algemeene raden en arrondissements-raden geschieden.

10. De aanslag en onderverdeeling van de belasting op deuren en vensters, zullen, gelijk bevorens, door de prefekten en onder-prefekten geschieden.

11. Het patent-regt zal blijven voortduren en ontvangen worden op den zelfden voet als in 1814.

12. De vaste traktementen en kortingen der algemeene en bijzondere ontvangers, gelijk mede de kortingen der voor hun leven aangestelde gaarders zullen, boven het bedrag der vier belastingen, op derzelver kohieren gebragt worden.

§ 3. *Uitgaven der gemeenten.*

13. Insgelijks zal, als bevorens, boven de hoofdsom der grondbelastingen en van het personeel en mobilair in 1815, eene andere van vijf additionele centimes geheven worden, ter vinding der onkosten van de gemeenten.

14. Ingevalle dat, na geheel gebruik dier centimes, de gemeente eene wezenlijk dringende uitgaaf te doen had, zal de municipale raad de eigenaars en inwoners mogen zamenroepen. Het door hen, bij meerderheid van stemmen genomen besluit zal den prefekt toegezonden worden, die hetzelve den staats-secretaris van finantien zal overzenden, ten einde daaromtrent een stellig besluit genomen worde.

15. Het bedragen dier buitengewone gemeente-belastingen zal jaarlijks onder het oog van de kamer der afgevaardigden gebragt worden.

§ 4. *Bepalingen betrekkelijk tot het kadaster.*

16. De massa van de tegenwoordige bijdragen der op het kadaster gebragte kantons, zal in 1815 over dezelve blijven aangeslagen worden, naar gelang van de betrekkelijke hoeveelheid, waar voor zij op het zelve gebragt zijn, vereenigd overeenkomstig art. 14 der wet van den 20sten maart 1813.

§ 5. *Algemeene bepalingen.*

17. De departementen, die ten gevolge van het jongste vredes-traktaat en dienvolgens te trekken grenslinien, eene vermeerdering of vermindering van grondgebied ondergaan zullen, zullen even zoo ten aanzien der direkte belastingen, eene daar mede evenredige vermeerdering of vermindering van opbrengst ondervinden. Het zelfde zal plaats hebben, omtrent den Mont-Blanc, bij aldien daar van een departement gemaakt wordt.

18. De bosschen, in wier genot vorige eigenaars te rug getreden zijn, of nog mogten terug treden, zullen het contingent der gemeenten, waar in zij gelegen zijn, vermeerderen. Zij zullen volgens eenen bijzonderen legger, in den gewonen vorm opgesteld, op gelijken voet, als de overige bosschen der gemeente geschat worden, of zoo er in de gemeente geene bestaan, op gelijken voet als die in de naast bij gelegenen. De uitkeeringen wegens de mijnen zullen ingevorderd worden als bevorens.

19. Alle direkte belasting, die niet in deze tegenwoordige wet is uitgedrukt, wordt, onder welken titel of naam ook, ten nadrukkelijkste verboden. De plaatselijke magten, die dezelve mogten opleggen, de beambten, die de kohieren mogten opmaken, en de ontvangers of gaarders, die de invordering mogten doen, zullen als schuldig aan knevelarij vervolgd worden.

20. Het geheel bedragen der hoofdsom en additionele centimes, met aftrek alleen der vijf centimes voor de gemeente-kosten en der centimes voor vaste traktementen, taxatien en kortingen der algemeene en der bijzondere ontvangers, als ook der gaarders, wordt in de schatkist gestort, om, zonder onderscheid, tot alle de behoeften van den dienst gebezigd te worden.

Titel III. *Buitengewone middelen ter aanzuivering van den achterstand der uitgaven, vroeger dan den 1sten april 1814.*

21. De budgets van 1809 en vroegere jaren, der jaren 1810, 1811, 1812 en 1813, zijn op den 1sten april 1814 gesloten en vereenigd, onder den naam van *uitgaven van het jaar 1813 en vroeger*, zonder onderscheiding van algemeene of bijzondere fondsen.

22. De schulden van uitgaven vroeger dan den 1sten april 1814, zullen in den gewonen form door de ministers geliquideerd, en deswegens ordonnantien geslagen worden.

23. De minister van finantien zal de ordonnantien der ministers doen betalen, naar verkiezing der schuldeischers, het zij met obligatien van de koninklijke schatkist op order, betaalbaar stellig in drie jaren, van den dag af der ordonnantie en insgelijks van dien dag af interest gevend, het zij in rente inscriptien van vijf percents geconsolideerde schuld, met genot van interest over het half jaar, waarin de ordonnantie afgegeven zal zijn.

24. De hier onder genoemde ontvangsten worden bijzonderlijk geaffekteerd tot de betaling en dooding der obligatien van de koninklijke schatkist, bij het vorig artikel gecreëerd: 1. De opbrengst van den verkoop van drie maal honderd duizend hektares bosschen van den staat, zoo den grond als het geen er op staat. 2. Het overschot der inkomsten boven de uitgaven van het budget van 1815. 3. De opbrengst van den verkoop der gemeente-goederen. (Krachtens de wet van den 20sten maart 1813) en der andere aan de amortisatie-kas afgestane goederen.

25. De interest der obligatien van de koninklijke schatkist zal zijn acht percent jaarlijks. Zij zal ieder jaar betaald worden op den vervaldag der bons, en wel de beide eerste jaren op twee coupons die aan de obligatien gehecht zullen zijn, en het derde jaar ter zelfder tijd als de hoofdsom der obligatien.

26. Het gouvernement zal, des verkiezende, het geheel of een gedeelte der obligatien van de koninklijke schatkist, voor den vervaltijd, mogen doen aflossen, ten ware de houders in eene vermindering van interest wilden stemmen.

27. De sommen, van de opbrengsten ter betalingen der obligatien van de koninklijke schatkist, voor derzelver vervaltijd in komende, zullen uitsluitender wijs en bij voorraad tot afkoop der obligatien besteed worden.

28. Elke uitgegevene obligatie zal, de houder zulks begeerende, in eene inscriptie, op het grootboek der vijf perCents geconsolideerde schuld veranderd kunnen worden, met genot van het loopend half jaar interessen, van de dagteekening der afgifte van de oorspronkelijke obligatie, of van de dagteekening der laatste interest betaling.

29. Alle obligatien, die bij afkoop, aflossing, of verandering in inscriptien, tot de schatkist terug keeren mogten, zullen oogenblikkelijk vernietigd worden.

30. Er zullen bosschen van den staat verkocht worden, ten beloope van drie-maal-honderd-duizend hectares, zoo de grond als het geen er op staat; zullende de opbrengst daarvan alleenlijk ter betaling en dooding der obligatien van de koninklijke schatkist geaffecteerd blijven. Op dit onderpand zal eene leening mogen geopend worden, wier bedrage alleenlijk bestemd zal zijn ter afkoop en vernietiging van gezegde obligatien.

31. Door elke minister zal aan de kamer der afgevaardigden eene rekening worden ingeleverd van de ordonnantien, die hij uitgegeven zal hebben wegens uitgaven vroeger dan den eersten april 1814. De minister van finantien zal aan dezelfde kamer eene rekening overleggen, inhoudende: 1. de betalingen in obligatien van de koninklijke schatkist gedaan; 2. de inscriptien op het grootboek gebragt, het zij ter betaling van ordonnantien, het zij wegens conversie van obligatien; 3. het bedrag en gebruik der sommen ingekomen van de opbrengsten, ter aflossing en dooding van de obligatien der koninklijke schatkist geaffecteerd. Dezelfde rekeningen zullen aan de kamer der pairs worden ingeleverd.

32. Ingevalle uit deze rekeningen bevonden wierd, dat

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

de hulpbronnen bij de tegenwoordige wet aan de betaling der uitgaven voor den eersten april geëffecteerd, niet genoegzaam waren, zal bij de regeling van het budget over 1816, alle vereischte aanvulling verleend worden.

L O U I S.

Van wege den Koning,
De minister secretaris van staat voor de finantien,
Baron L O U I S.

Na de inlevering van dit rapport en concept-wet kondigde de heer *Formier de St. Lary* een voorstel aan, ter betaling der schulden, welken de Koning buitenlands mogt hebben aangegaan. Ook bragt de commissie der verzoekschriften een afslaand rapport uit op het verzoek van eenige gevangen zittende schuldenaars, om schorsing van gijzeling voor twee jaren.

De commissaris in het arrondissement Leeuwarden, haast zich, ter voldoening aan de bij hem bekomene aanschrijving van wege den heer gouverneur dezer provintie, alle onderwijzers of hoofden van scholen binnen dit arrondissement, wien zulks aangaat, op te wekken en aan te manen, om onverwijld te voldoen aan de verpligtingen hun opgelegd bij het besluit van Z. K. H. van den 18den december 1813 no. 3, waarbij Hoogstdezelve de vereffening van den achterstand der universiteits heffingen heeft bevolen, en om alles wat gedachten achterstand betreft, ten genoegen van den heer inspecteur-generaal te vereffenen, ten einde deze zaak alzoo, overeenkomstig het bovengenoemd besluit van Z. K. H. aan een behoorlijk einde te helpen, en zulks wel speciaal tot voorkoming van zeer onaangename gevolgen voor de pligtschuldigen, die in gebreke zouden blijven, om aan de bevelen van den Souverein te voldoen.

Leeuwarden, den 1sten augustus 1814.
De commissaris voornoemd,
VAN DER HAER.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERF-BERIGTEN.

*** Heden verloste mijne huisvrouw, JOHANNA TUTTEL, van eene dochter.

DOCKUM, W. R. VAN DER WEIDE,
den 30 julij 1814. *med. doct. en vroedmeester.*
Dit dient tot kennisgeving aan vrienden en bekenden, zoo hier als elders.

*** Mijne geliefde huisvrouw, Z. T. v. D. MEULEN, verloste heden morgen cirka 11½ uren, ontijdig doch zeer voorspoedig, van eene welgeschapene dochter, welke tot onze droefheid kort na deszelfs geboorte overleden is.

HARLINGEN, M. G. PETTINGA.
den 30 julij 1814.
PS. Dit strekke tot bekendmaking aan familie en bekenden, zoo wel binnen als buiten de stad.

*** Ondertrouw,
M. O. BARON THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG, en
C. M. J. H. BARONNESSE VAN ASBECK.
LEEUWARDEN, den 31 julij 1814.

*** Heden avond circa negen uren, trof mij de gevoeligste slag mijns levens, alzoo het den Almagtigen God behaagde, mijn tedergeliefde echtgenoot REGNERUS RINSES BROUWRING, in leven koopman, alhier, na een borst-ziekte van veertien dagen, in den ouderdom van circa 51 jaren, van mij en mijne vijf kinderen weg te nemen; geve hier door kennis aan vrienden en bekenden, met verzoek van mij met brieven van rouwbeklag te verschoonen.

SNEEK, den MARIA BLOEMEN,
28 julij 1814. wed. R. R. BROUWRING.
PS. *De AFFAIRES blijven als voorheen continuëren.*

HOLLANDSCHE SCHOUWBURG.

Onder directie van W. BINGLEY, directeur der hof-tooneel-listen, zal vertoond worden.

Op MORGEN Donderdag den 4den AUGUSTUS 1814. DIENST-PLIGT, tooneelspel van *Iffland*; de rol van den Vorst, zal door *Bingley* worden vervuld; na hetzelve: HET DORP-FEEST, opera.

Op ZATURDAG den 6den AUGUSTUS 1814.
Tot ZEKERE SLUITING van het TOONEEL.
UBALDO, tooneelspel, door *Kotzebue*; de rol van *Ubaldo*, zal door *Bingley* worden uitgevoerd. Gevolgd van: DE KLUCHTIGE OPERA, zangspel.

PRYS-COURANT VAN EFFECTEN.

Beurs te Amsterdam, den 30 Julij 1814.

Holland., inschrijv. op het grootb.	2½	—	11	à	11½
—— idem idem	3	—	12¾	à	13
—— idem idem	3½	—	14¾	à	15¼
—— idem idem	4	—	16¾	à	17¼
—— idem idem	5	—	21	à	21¼
—— idem idem	6	—	25½	à	26¾
—— idem idem	7	—	29½	à	30¼
Twintigjarige renten van 1804.	5	—	11½	à	12
Werkelijke Schuld	2½	—	31	à	31¼
Uitgestelde Schuld	2½	—	1⅞	à	2
Domein rescriptien	4	—	50	à	51
Bons van het syndikaat 5de serie	5	—	93¾	à	94¼
Idem idem, 6de serie	5	—	88½	à	89
Idem idem, 7de serie	5	—	85	à	85½
Idem idem, 8ste serie	5	—	83½	à	84
Tiers Consolidé	5	—	65¾	à	66¼
Certific. bij *Ketwich en Voomb.* c. s.	5	—	62	à	63
Rusland, bij *Hope en Comp.* .	5	—	58¼	à	59
Certific. op dezelve, bij *Goll en Comp.*	5	—	22¼	à	22¾
Spanje, neg. bij *Hope en Comp.* 1807	5½	—	28½	à	29¼
Zweden, bij *Hogguer en Hasselgr.*	5	—	36	à	38
Pruissen, bij de wed. *Uberf. en Serr.*	5	—	82	à	83

BURGEMEESTEREN VAN DE STAD SNEEK maken, by deze bekend, dat op den aanstaanden JAARMARKT, zullende beginnen den 6den AUGUSTUS 1814, geene *Spellen om Geld*, geene *Ryffelaars*, noch *zoortgelyke Lieden* zullen worden gepermitteerd; als mede, dat tot voorkoming van ongelukken, geene Menfchen, noch Rytuigen, gedurende de Harddravery, op de Baan buiten de Oosterpoort aldaar, zulien worden toegelaten, met uitzondering echter van reizende Perfonen, aan welke, op hun verzoek, de nodige pasfage zal worden verleend.

Burgemeesteren voornoemd,
W. OLIVIER, *Prefident-Burgemeester.*

SNEEK, den
23 july 1814.

BURGEMEESTEREN VAN DE STAD SNEEK zullen, op WOENSDAG den 10den AUGUSTUS 1814, des namiddags ten twee uren, laten VERHARDDRAVEN: Eene fraaije met ZILVER gemonteerde ZWEEP, door Paarden van zesfen klaar, die Koopmans waar en tot genoegen der Keurmeesters zyn, en te Sneek nog geen Zweep gewonnen hebben; zullende de monftering der Paarden gefchieden voor den Raadhuize ten half elf uren voormiddag, en terftond daarna de condinien gelezen en geloot worden.

De notaris W. B. KOOL VAN HEERENS, zal eerstdaags, tyd en plaats nader te annonceren, publiek, by ftryk- en verhooggeld, aan den meestbiedenden, prefenteren te verkoopen:

Zekere voortreffelyke en voor weinige jaren nieuw gebouwde HEEREN- (thans gedeeltelyk door de regthank van eerften aanleg, tegens en om eene huur van 720 guldens geoccupeerde), en ook zeer gefchikte KOOPMANS-HUIZINGE, ftaande en gelegen aan de Linde-Gragt, op het aangenaamfte en tevens neringrykfte gedeelte van het Heerenveen, geqnoteerd met no. 30, benevens STALLINGE, BLEEKVELD en TUIN, cum annexis; voorts een aantal andere VASTIGHEDEN, in de nabyheid van Heerenveen, onder verfchillende dorpen gelegen; en by billetten nader te fpecificeren.

De notaris P. NOYON, te Sneek, gedenkt, by den finalen palmflag, te verkoopen:

Eene uitmuntende vrugtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR cum annexis, ftaande en gelegen onder Ooster-end, by *Benedictus Jacobs* en vrouw, in huur gebruikt, groot vier-en-veertig pondematen, te huur doende vier honderd-en-twee guldens boven de lasten, op MEI 1818 vry van huur. Waarop per pondemate geboden is *f* 140 - 0 - 0.

Wie hier aan gading maakt, kome, op DINGSDAG den 9den AUGUSTUS aanftaanden, des namiddags ten twee uren, ten huize van *REMKE REMKES*, in het Wapen van Sneek, te Sneek; de koop-conditien te vinden, by voornoemden notaris.

De openbare notaris SYBREN WESTERBAAN, te Bolsward, zal, op DONDERDAGEN den 18den AUGUSTUS 1814, by de beschryving en verhooging, en den 1sten SEPTEMBER daaraanvolgende, by den finalen palmflag, telkens des namiddags ten 2 uren, in de herberg het Roodhart, te Bolsward, publiek, by ftryk- en verhooggelden, prefenteeren te verkoopen:

Zekere HUIZINGE, HERBERG en STALLING cum annexis, ftaande en gelegen in de buren van den dorpe Wommels, gequoteerd met no. 17 en 18, zoodanig als by de eigenaars *A. J. Cuperus* en Vrouw, wordt bewoonden gebruikt, tot den 12 MEI 1815.

ZEG HET VOORT.

De notaris J. J. WIERSMA, te Sneek, als daartoe door de regtbank van eerften aanleg, zitting houdende aldaar, benoemd, zal, op WOENSDAG den 14den SEPTEMBER 1814, by de eerfte befchryving, ten huize van *COENRAAD STALLINGA*, kastelein in het Boterhuis binnen gemelden fteede, des avonds ten 7 uren, publiek by ftryk- en verhooggeld, aan den meestbiedenden, verkoopen:

I. Eene zeer wel ter neringftaande HUIZINGE, op de Pol, binnen Sneek, en aldaar geq. wyk 9, no. 54; thans by *Godert Vlink* als huurder wordende bewoond.

II. Een zevende-gedeelte in een uitmuntende en wel beklante KOREN-MOLEN, benevens twee WOONHUIZEN en groote TUIN, alles ftaande en gelegen even buiten de Oosterpoort van voorfchreven fteede, zynde de molen gequoteerd met letter A, no. 24, en de huizingen met no. 22 en 23; kunnende op den twaalfden MEI 1815, vry worden aanvaard.

De memorie van lasten, met de daarin vervatte veil-conditien, liggen ter vife, ten kantore van bovengemelden notaris.

Deze verkooping gefchied ten verzoeke van de heer *Douwe de Jager*, koopman, mede te Sneek woonachtig, in kwaliteit als curator over de vacerende erfenis van *Sybren Thomas van der Meulen*, in leven fchipper, alhier, en voor zoo ver het eerfte perceel betreft, mede ten verzoeke van *Johanna Krins*, wed. van *Sybren Thomas van der Meulen* voornoemd.

De notaris WYMA, te Harlingen, zal aldaar, op WOENSDAG den 3den AUGUSTUS 1814, des namiddags ten één uur, ten huize van de weduwe *A. BOLHUIS*, in de herberg Roma, publiek, prefenteren te verkoopen:

Eene fchoone party AZYN-STOKKEN, welke leggen in de timmerfchuur van de weduwe *H. Mulder*, op de Zuiderhaven, E, no. 6; alsmede BALKEN, van onderfcheiden lengte en foort; DEELEN, en wat meer ten dage voormeld geveild zal worden. Kunnende men zich ten opzichte der AZYN-STOKKEN, adresferen by den heer *Dirk Fontein Pz.*, ten genoemden ftede.

De notaris S. WYMA prefenteert, publiek, te verkoopen:

I. Twee pondematen HOOGE GREIDE (zeer gefchikt tot Kooltjery), met de daarop ftaande HUIZINGE, aan de Trekvaart, onder Midlum, belast met ¾ dyksfloreen; wordende het Land by den eigenaar *Job Eeuwes*, en de Huizinge by *Fredrik Simons* in huur gebruikt, voor *f* 24 guldens in het jaar; het Land PETRI en het Huis den 12den MEI 1815 vry te aanvaarden.

II. Eene voor weinige jaren nieuwgebouwde STELP-HUIZINGE, met acht pondematen uitmuntend GREIDLAND, ftaande en gelegen op Koningsbuurt, onder Midlum, belast met 2½ dyksfloreen; by *Douwe Annes* cum uxore in huur gebruikt, voor 240 guldens in het jaar, PETRI en den 12den MEI 1816 vry te aanvaarden; zullende de Stelp-Huizinge, en de acht pondematen liggende in 2 Stukken, van 5 en 3 pondematen, afzonderlyk worden geveild.

Wie gading maakt, kome, op WOENSDAG den 10den AUGUSTUS 1814, by den finalen palmflag, des namiddags ten 2 uren, ten huize van *FOKKE JANS MIEDEMA*, kastelein by de Franeker Poort, te Harlingen, en koope op dan voor te lezene conditien, intusfchen te vernemen by voorfchreven notaris, te Harlingen.

Mr. JACOB HANEKUYK, notaris te Harlingen, zal, op ZATURDAGEN den 13den en 27ften AUGUSTUS 1814, by de fchryvinge en finale palmflag, telkens des avonds ten 7 uren precies, ten huize van den kastelein *H. WINTER*, in het Heeren Logement, aldaar, publiek verkoopen:

I. Eene uitmuntende en tot winkelnering zeer gefchikte HUIZINGE cum annexis, ftaande aan de Voorftraat, binnen Harlingen, in wyk C, no. 50, door den koopman *Jan W. Vettevogel*, in leven als eigenaar bewoond; terftond na den finalen palmflag vry te aanvaarden. II. Eene modern betimmerde HUIZINGE, ftaande aan de Zuiderhaven, op de hoek van de Brouwersgragt, aldaar, in wyk F, no. 23; op den 12den MEI 1815 vry te aanvaarden. III. Een vermakelyk ZOMERHUIS en ruim WAGENHUIS, ftaande tusfchen de Franekerpypen en Kerkpoort, aan de Stadsvesten, aldaar, in wyk G, no. 309; terftond na den finalen palmflag vry te aanvaarden. IV. Eene WONING, naast het vorig perceel, in wyk G, no. 308. V. Eene hechte HUIZINGE, ftaande op de Brouwersgragt, aldaar, in wyk G, no. 62. VI. Eene WONING en TUIN, achter het vorig perceel, zonder nommer. VII. Eene groote HUIZINGE, ftaande op de Schritzen, aldaar, in wyk F, no. 128. VIII. Eene HUIZINGE en WEEFWINKEL, in de Wydefteeg, by de Lanen, aldaar, in wyk E, no. 104. IX. Eene WONING, aldaar, in wyk A, no. 135. X. Eene WONING, aldaar, in wyk A, no. 220. XI. Eene WONING, aldaar, in wyk A, no. 148. XII. Eene WONING, aldaar, in wyk B, no. 21. XIII. Eene WONING, aldaar, in wyk G, no. 206. XIV. Eene WONING, aldaar, in wyk G, no. 330. XV. Eene WONING, aldaar, in wyk G, no. 331. XVI. Eene WONING, aldaar, in wyk G, no. 332. XVII. Eene WONING, aldaar, in wyk G, no. 312. XVIII. Eene WONING, aldaar, in wyk G, no. 107, *VIANEN* genaamd. XIX. Drie WONINGEN, aldaar, in wyk G, no. 108. XX Eene WONING, aldaar, in wyk H, no. 73. XXI. Eene WONING, aldaar, in wyk H, no. 74; kunnende de percelen no. 4 tot 21 incluis, op den 12den MEI 1815 vry worden aangevaard: alles breder volgens billetten en conditien, te vernemen by de notarien VETTEVOGEL en HANEKUYK, ter dezer Stede.

Mr. JACOB HANEKUYK, notaris te Harlingen, zal, op WOENSDAGEN den 17den en 31ften AUGUSTUS 1814, by de provifionele en definitive toewyzing, telkens des namiddags ten twee uren precies, in het nagemeldene Logement, publiek, prefenteren te verkoopen:

I. Zeker uitmuntend en zeer beklant LOGEMENT, KOLFBAAN en zeer fpatiens ERF, *HET HUIS en HOF ROMA* genaamd, ftaande in de Roma-Straat, binnen Harlingen, thans in huringe gebruikt by de weduwe *A. Bolhuis*, tot den 12den MEI 1816, en alsdan vry te aanvaarden.

II. Eene party EFFECTEN op het Grootboek der Publieke Schuld van Holland. —— Alles breder omfchreven in de billetten en conditien, welke inmiddels kunnen worden gezien ten kantore van gemelden notaris.

De notaris BAVIUS, gedenkt, op ZATURDAG den 13den AUGUSTUS 1814, des namiddags ten één uur, in de herberg de Witte Zwaan, te Holwert, by ftrykgeld, te verkoopen. De navolgende VASTIGHEDEN, in en onder genoemden dorpe ftaande en gelegen:

I. Eene HUIZINGE cum annexis, gequoteerd no. 30.
II. Eene DITO, gequoteerd no. 173.
III. Eene DITO, gequoteerd no. 169. En
IV. Een-en-dertig en een half pondematen kostelyk LOS-LAND, zoo BOUW- als GREIDE, in 6 percelen, zynde vry te aanvaarden, de drie eerfte percelen op den 12den MEI 1815, de greide by de finale toewyzing, en de bouw zoodra de tegenwoordige vrugt van dezelve zal zyn gerispt.

Alles breder by billetten.

VERKOOPING OP REGTERLYK GEZAG:

Men prefenteert publiek, tegen contante betaling, ten huize van *MARTEN BETZOUW*, mr. brouwer, te Harlingen, wyk D, no. 117, te verkoopen: Eenige MEUBELEN en HUISGERADEN, bestaande in een eken Kabinet, Stoelen, Tafels, Aardewerk en wat verders ten voorfchyn zal worden gebragt; alles in eigendom toebehoorende aan bovengenoemden *M. Betzouw*.

Wie daar aan gadinge maakt, kome, op HEDEN WOENSDAG den 3den AUGUSTUS 1814, des voormiddags ten elf uren, ten huize voornoemd.

VERKOOP OP REGTERLYK GEZAG:

Ten huize van *KLAAS JETZES* en *SJOUKJE THOMAS*, echtlieden, wonende onder Marrum, naby Waaxwerd, op ZATURDAG den 6den AUGUSTUS 1814, des morgens ten negen uren: Van MEUBELEN en HUISGERADEN, voorts een Tjenne met koperen hoep, twee dito Melkemmers, en hetgeen meer ten dage der verkoop zal worden aangeboden, en zulks alles met gereeden gelde.

)o( )o( )o(By JAN VAN DER WERF, te Leeuwarden, zyn te bekomen: Beste nieuwe HARING, voor twee ftuivers per ftuk; ook beste nieuwe ZOUTE-VISCH, voor 2½ ftuiver per pond, en beste gefneeden ZALM, voor 18 ftuivers per pond; verzoekt een ieders gunst.

)o( )o( )o(Uit de hand te koop: Een welbezeilld JAGT-SCHIP, met zeil en treil, ankers en touwen, ftaande en lopend wand, lang over fteven acht-en-veertig voet, wyd 12 voet en 8 duim; te bevragen by *PIETER HAMERS*, te Franeker, door wien hetzelve als eigenaar wordt bevaren.

De notaris mr. L. J. HUBER, te Dronryp, gedenkt, op MAANDAG den 8sten AUGUSTUS 1814, des morgens ten 11 uren precies, publiek te verkoopen, navolgende op fteel ftaande VRUCHTEN, als:

Twee pondematen Bonen. 2½ Pondematen Erwten en Bonen 1½ Pondematen Bonen. 2 Pondematen Weit. 8 Pondematen Haver, 4½ Pondematen Garst. 1½ Pondematen Rogge. 3 Pondematen Klaverzaad. (zeer fchoon) 6 Pondematen op Steel ftaande Hooi, en hetgeen verder ter verkoop zal worden geprefenteert.

Wie gadinge maakt, kome op tyd en uur voorfchreven, ten huize van *HESSEL WYTZES*, huisman onder Welsryp, en koope op conditien dan voor te lezen; inmiddels te vernemen ten kantore van voornoemde notaris.

§ § § Men is voornemens op ZATURDAG den zesden AUGUSTUS eerstkomende, in het Nieuwe Koffyhuis, op de Breede-Plaats, no. 110, te Franeker, te laten VERKOLVEN:

Eene extra fraaije ZILVEREN TABAKSDOOS, zynde van binnen zwaar verguld, welke aan den winder zal worden vereerd, zonder onkosten of bylagen, om het even of hy in of buiten de ftad Franeker woonachtig is. De infchryving moet gefchieden des morgen voor tien uren, wordende een ieder verzogt, de brieven dien aangaande te frankeren.

NB. In het bovengenoemd KOFFYHUIS zal, op MORGEN DONDERDAG den vierden, en ZONDAG den zevenden AUGUSTUS 1814, des avonds ten negen uren, een fraai CONCERT worden gegeven, te exécuteren door de voornaamfte Meesters; waarna een BAL, herwelk ten elf uren zal beginnen. Zullende de TUIN op het prachtigst worden geïllumineerd; de entrée voor elken Heer is één Gulden, met/of zonder Dames.

NB. NB. NB. De Graveur E. CN. DE VRIES, in de Speelmanftraat, letter I, no. 254, te Leeuwarden, adverteerd hier door, dat hy graveerd ZEGELS en CACHETTEN, zoo wel *inwendig* als *verheven*, voor geconftitueerde machten en gemeentens, graveerd ook Cachetten voor *heeren Notarisfen*; graveerd ook op houten Platen voor Tabakverkoopers, alles gereed in order naar behooren; verzoekt hier door ieders gunst en recommandatie, en alles naar modieke pryfen.

Te LEEUWARDEN, by de weduwe D. R. SMEDING en M. KOON.